

РЕШЕНИЕ

Номер 530

08.10.2020 г.

Град П.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Окръжен съд – П.

На 06.10.2020 година в публично заседание в следния състав:

Председател: Жанета Д. Георгиева

Секретар: Ивайло П. Цветков

като разгледа докладваното от Жанета Д. Георгиева Гражданско дело № 20204400100643 по описа за 2020 година

Производството е по чл. 336 и сл. ГПК.

Иск с правно основание чл. 5 ЗЛС за поставяне под пълно запрещение.

В молбата молителят И. Н. И. твърди, че ответникът Ц.И. е негов син, който от раждането си страда от „Генерализирано разстройство на развитието – детски аутизъм“, което заболяване според диагностичните класификации на психичните разстройства би следвало да се квалифицира като „душевна болест“ по смисъла на чл. 5, ал. 1 от ЗЛС. Твърди се, че заболяването му е в много тежка форма и го е поставило в невъзможност сам да се грижи за себе си, да защитава интересите си, да разбира предписанията на правните норми и да съобразява поведението си с тях, да се ориентира в социална среда и да може да ръководи постъпките си, като преценява последиците от тях. Твърди се, че посочените обстоятелства, навършването на пълнолетие на ответника, нуждата да му бъдат проведени спешни и неотложни лечения, обективната невъзможност той да даде съгласие за тези лечения поради заболяването и състоянието си, невъзможността родителите му да дадат заместващо съгласие за лечение поради пълнолетието му, обуславят правния интерес на молителя за искане на поставяне под пълно запрещение на ответника, а алтернативно под ограничено запре

В срока по чл. 131 ал. 2 ГПК не е постъпил писмен отговор от ответника

Ц. И. И. .

В съдебно заседание молителят И. Н. И. се явява лично и чрез пълномощника си адвокат Б.Б. поддържа подадената молба.

Ответникът Ц. И. И. се явява лично и не изразява становище по молбата.

Окръжна Прокуратура П. чрез процесуалния си представител изразява становище за основателност на подадената молба.

Съдът, като съобрази становищата на страните и представените по делото доказателства, прецени ги по реда на чл. 12 и чл. 235 ГПК поотделно и в тяхната съвкупност и прие за установено от фактическа и правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 336 ал. 1 ГПК поставяне на едно лице под пълно или ограничено запрещение може да бъде поискано с искова молба от съпруга, от близки роднини, от прокурора и от всеки, който има правен интерес от това.

Молбата за поставяне на ответника под пълно или ограничено запрещение, като подадена от неговия баща е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 5 ЗЛС предпоставките за поставяне на едно лице под пълно или ограничено запрещение са две и същите следва да са налице кумулативно – лицето следва да страда от душевна болест или от слабоумие /медицински критерий/ и състоянието му да води до пълна или частична невъзможност да разбира своите интереси и да се грижи за своите работи /юридически критерий/.

На изследване подлежи дали са налице кумулативно предпоставките, визириани в чл. 5 от ЗЛС и с оглед здравословното си състояние ответникът разбира свойството и значението на постъпките си и може ли да ги ръководи в защита на своите и на близките си интереси и в каква степен.

Установява се от представеното по делото удостоверение за раждане на ответника, издадено от Община П., че ответникът Ц. И. И. е пълнолетен и негови родители са молителят И. Н. И. и Г. В. И. .

Установява се от представеният по делото доклад на екипа за подкрепа на личностно развитие за обучението и възпитанието на ответника при ОУ „Й.Й.“ за учебната 2016/2017 година, че през посочената учебна година ответникът е бил подкрепян в обучението си от екип в състав ресурсен учител, психолог и логопед и със същия са дадени препоръки ответникът да продължи обучението си в ЦСОП.

Установява се от представената по делото психолого-педагогическа характеристика на ответника, издадена на 20.02.2019 г. от Център за специална образователна подкрепа „П.Р.С.“ – П., че през учебната 2018/2019 година ответникът е бил ученик в VIII клас и в характеристиката са отразени знанията, уменията и компетенциите му през съответната учебна година.

Установява се от представеният по делото амбулаторен лист от 18.02.2019 г., издаден от д-р Л.А., че на ответника е поставена диагноза „Детски аутизъм“.

Установява се от представеното по делото психологическо изследване от 25.02.2019 г. от МЦ „А.“ гр. П., че ответникът е изследван от клитичен психолог, като в изследването са посочени констатациите относно вниманието, паметта и интелекта на ответника и са направени изводи, че се касае за тежко нарушение на вниманието, недоразвити паметови функции, както и че ответникът изоставя в развитието на говора, моториката, навиците, емоционалното и социалното си развитие и контактът с него е затруднен.

Установява се от представената по делото епикриза, издадена на 23.06.2019 г. от МБАЛ „С.М.“ ЕАД, гр. Варна, IV Детско-юношеска Психиатрия, че ответникът е посещавал дневен стационар към болничното заведение през периода от 11.06.2019 г. - 23.06.2019 г., извършени с а му различни изследвания, при което му е поставена диагноза „Генерализирано разстройство на развитието – детски аутизъм“ и са дадени препоръки за грижите по отношение на него занапред.

Установява се от представеното по делото ЕР на ТЕЛК № 1744/122/04.07.2019 г., издадено от ТЕЛК, Втори състав при УМБАЛ - П., че на ответника е поставена диагноза „Детски аутизъм, аутистично разстройство – много тежка форма“, за което му е определена 100 % нетрудоспособност с

чужда помощ за период от две години до 01.07.2021 г..

При процедурата по разпит по реда на чл. 337 от ГПК пред П.ски окръжен съд ответникът показва, че знае името си, както и се обръща към майка си при въпрос за нейното име, но не отговори на поставените от съда въпроси относно имената му, тези на неговата майка или за това на колко години е.

Установява се от разпита на свидетелката Г. В. И. , че същата е майка на ответника и съпруга на молителя и заедно се грижат за ответника. Свидетелката установява, че след като ответникът навършил година и няколко месеца семейството осъзнало, че същият има проблеми, като диагнозата аутизъм е поставена по-късно след навършване от ответника на 3 годишна възраст. Установява, че в обичайното ежедневие ответникът разбира какво му говорят, може да изпълнява прости нареждания, не говори, но със знаци може да покаже, че е гладен и се храни сам, не може да се обслужва, да се облича и да се грижи за себе си, да се ориентира, поради което се нуждае от непрекъснати грижи от някой от членовете на семейството. Установява, че провежданото обучение на ответника не е подобрило състоянието му, не се е научил да чете и пише, но въпреки това продължават да го водят на училище за да се поддържа способността му за социална комуникация.

Установява се от заключението на приетата по делото съдебно – психиатрична експертиза, изготвена от вещото лице д-р Н.Л., което не се оспори от страните и като безпристрастно и компетентно изготвено съдът възприема изцяло, че ответникът страда от „Детски аутизъм“. Установява се, че първоначално след раждането на ответника за период от около година и половина същият е имал нормално психично развитие, след което са настъпили качествени нарушения в сферите на социалните взаимодействия, комуникацията и поведението. Вещото лице установява, че заболяването при ответника се очертава в много тежка форма предвид това, че грижите на родителите, съобразеното със специфичните образователни потребности обечение, психологичното консултиране, работата с логопед и диетите при заболяването не са водели до компенсиране на дефицитите в никоя от сферите на болестта. Според вещите лица поради душевна болест ответникът не е в състояние да разбира свойството и значението на постъпките си и да ги

защити, като се грижи за своите работи. Според вещото лице някои от дефицитите при социалното, емоционалното и комуникативното поведение при аутизма могат да бъдат преодолявани отчасти, но не могат да бъдат излекувани.

Съдът, като съобрази представените по делото доказателства, които кореспондират помежду си и впечатленията, придобити при личния разпит на ответника, приема за установено, че ответникът Ц. И. И. страда от душевна болест, в резултат на която не разбира свойството и значението на постъпките си и не може да се грижи за своите работи и интереси.

Разпоредбата на чл. 51 ал. 4 от Конституцията на РБ предвижда, че лицата с физически и психически увреждания се намират под особена закрила на държавата и обществото. По отношение на лицата с психически увреждания особената защита включва и предпазването на тези лица от извършването на правни действия, с които те биха могли да увредят собствените си интереси. Важен елемент от тази защита е институтът на поставянето под запрещение, който осигурява, че лицата с психически увреждания ще бъдат ограничени в извършването на правни действия, доколкото поради естеството на тяхното състояние няма друг, по-ефективен начин за защита на техните интереси. Тези ограничения имат и друг ефект – охраняват и правата на третите лица, които също могат да бъдат засегнати от правните действия на лицата с психически увреждания, защитават сигурността на гражданския оборот.

Съдът съобрази противоречието на института на запрещението с европейското законодателство и приема следното: Считано от 21.04.2012 г. в сила за Р България е Конвенцията на ООН от 2006 г. за правата на хората с уврежданията, ратифицирана от РБ със закон, приет от НС на 26.01.2012 г.. Следва да се посочи също, че с решение на Съвета на ЕС 210/48/ЕС от 26.11.2009 г., Конвенцията е ратифицирана от Европейския съюз и този момент следва да се прилага пряко във всички страни – членки на съюза. С Конвенцията са установени принципни световни правни стандарти за права на хората с увреждания, като се променят класическите правни принципи относно правоспособността и дееспособността на хората с увреждания. Съгласно чл. 1 от Конвенцията хора с увреждания са „лица с трайна

физическа, психическа, интелектуална и сетивна недостатъчност, която при взаимодействие с обкръжаващата ги среда би могла да възпрепятства тяхното пълноценно и ефективно участие в обществото, равноправно с останалите”. Разпоредбата на чл. 12 от Конвенцията установява равнопоставеност като правни субекти на хората с увреждания, притежаващи пълна правоспособност и дееспособност наравно с всички останали хора във всички сфери на живота и тяхно право да упражняват правата си чрез лични действия. Конвенцията предвижда намесата на държавата в ограничаване на тези права да е силно ограничена само до осигуряване на мерки за защита и мерки за подкрепа, чрез които да се осигурява лични избор на лицето според неговите желания и предпочитания. Считано от 07.09.1992 г. в сила за Р България е и Европейската конвенцията за правата на човека и основните свободи от 1963 г., ратифицирана от РБ със закон, приет от НС на 31.07.1992 г.. В редиц а свои решения Европейският съд по правата на човека се е произнасял във връзка с установени нарушения на конкретни права на поставените под запрещение лица. С Препоръка № R/99/4 от 23.02.1999 г. Комитетът на министрите на Съвета на Европа препоръчва на държавите – членки, в т.ч. и България да приемат в законодателството си всички необходими мерки за запазване в максимална степен на дееспособността на лицата, като ограничаването на дееспособността да се извършва само в случаи, в които е необходимо за защита на интересите на лицето. При съобразяване на гореизложеното, съдът приема, че институтът на запрещението по българското право е в безспорно противоречие с принципите на европейското право, въведени с цитираните по – горе Конвенции и Препоръки, както е безспорно, че дори при пряко приложение на нормите от по – висок ранг в българското законодателство липсват механизми, които да определят конкретни мерки за защита и подкрепа на хората с увреждания и съществува риск при отхвърляне на искането за поставяне на едно лице под запрещение да не се даде изобщо защита на правата на такова лице.

Съдът приема, че с оглед душевната болест, от която страда ответника, състоянието му е такова, че същият не разбира свойството и значението на постъпките си и не може да се грижи за своите работи и състоянието му е толкова тежко, че следва да му се признае пълна недееспособност. Поставянето на ответника под ограничено запрещение в действителност би

охранило интересите му в случай, че се касае за разпоредителни сделки с имущество, тъй като назначеният попечител би могъл да окаже защита на неговите интереси и да потвърди волята му или да откаже да направи това. В ситуация обаче, в която ответникът изобщо не може да изрази воля в защита на интересите си, няма правен механизъм същият да бъде задължен да изрази адекватна такава, а евентуално назначен попечител не би могъл да замести неговото волеизявление и липсва правна възможност съдебна или друга институция да осигури защита на правата му. Според съда ответникът е в пълна невъзможност да се грижи за делата си, поради което следва да се наложи крайната мярка по [чл. 5 ал. 1 от ЗЛС](#) за чужда помощ и намеса в правната му сфера чрез пълно ограничаване на дееспособността му, за да се охранят в пълна степен неговите и на близките му интереси.

Водим от горното, Съдът

РЕШИ:

ПОСТАВЯ на основание чл. 5 ал. 1 ЗЛС Ц. И. И. , ЕГН *****, с постоянен и настоящ адрес: гр. П., ул. „И.В.“ № **, вх. А, ап. 1 **ПОД ПЪЛНО ЗАПРЕЩЕНИЕ** по молба на неговия баща И. Н. И. , ЕГН ***** от с.гр., с. адр..

Препис от решението след влизането му в сила да се изпрати на Органа по настойничеството и попечителство при Община П., по постоянното местожителство на ответника във връзка с отразяване на настойничеството по чл. 173 ал. 2 СК в съответния регистър по чл. 174 от СК или при липса на настойник по право за назначаване на настойнически съвет и вписването му в посочения регистър.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване пред Апелативен съд – гр. Велико Търново в двуседмичен срок от връчването му на страните, с въззивна жалба.

Съдия при Окръжен съд – П.: _____